

Список використаних джерел:

1. Богун К.В. Удосконалення фінансової інфраструктури малого підприємництва в межах державно-приватного партнерства. Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. 2010. № 3. С. 104–108.
2. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. URL: <https://nfp.gov.ua> (дата звернення 15.11.2021 р.).

УДК 336:334.784

Охрименко І.Б.,

к.е.н., доцент кафедри

банківської справи та страхування

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ

За час існування венчурний бізнес проявив себе як один із ефективних способів стабілізації та розвитку корпоративного сектору. Світовим досвідом доведено, що інститут венчурних інвестицій відіграє вагому роль в активізації інноваційних процесів і прискоренні структурних трансформацій економіки, створюючи умови для реалізації перспективних високотехнологічних проектів.

Однак для венчурного інвестора основоположним елементом є високо ризикове інвестування як таке. Воно є фінансуванням нових підприємств і видів діяльності, для яких загалом ускладнене отримання ресурсів з традиційних джерел (достатній власний капітал, банківський кредит тощо). Мова може йти як про фінансування проекту з нуля («посівної» стадії), коли ще немає ні доходів від бізнесу, ні навіть компанії, так і про вкладення коштів в працюючу компанію в розрахунку на те, що її масштаби в майбутньому помітно виростуть. Виділяють такі

стадії розвитку компаній, які можуть бути профінансовані венчурними інвестиціями:

- «*Seed*» – компанії ще не існує, є бізнес ідеї, над якими потрібно працювати;
- «*Start-up*» – новоутворена компанія, у якої немає тривалої ринкової історії. Фінансування необхідне для науково-дослідних робіт і початку продажів;
- «*Early stage*» – початкова стадія. Компанії, у яких вже є готовий продукт, але вони знаходяться на ранній стадії його просування.

– «*Expansion*» – розширення. Компанії, яким може знадобитися додаткове фінансування для нових маркетингових досліджень, додаткових продуктів, розширення обсягів виробництва тощо [1].

Для роботи з венчурним капіталом створюються венчурні фонди, зазвичай на період від 5-7 до 10-12 років, чия основна мета – акумулювати фінансові кошти та інвестувати їх у найбільш цікаві інвестиційні проекти з метою отримання прибутку. Венчурний капіталіст, що стоїть на чолі фонду або компанії, є лише посередником між синдикованими інвесторами і підприємцем. У цьому полягає одна з особливостей цього типу інвестування.

З одного боку, венчурний капіталіст самотійно ухвалює рішення про вибір того або іншого об'єкту для внесення інвестицій, бере участь у роботі ради директорів і всіляко сприяє зростанню і розширенню бізнесу цієї компанії. З другого боку, остаточне рішення про здійснення інвестицій приймає інвестиційний комітет, що представляє інтереси інвесторів. Зрештою одержуваний венчурним інвестором прибуток належить інвесторам, а не йому особисто. Він має право розраховувати тільки на частину цього прибутку [2].

Венчурне фінансування характеризується високим ризиком, тривалою відсутністю ліквідності, поверненням інвестицій за рахунок продажу акцій компаній і реалізується венчурними фондами. На відміну від стратегічного інвестора, венчурний не намагається отримати контрольний пакет акцій, а отже, засновник залишається власником компанії та самотійно формує її стратегію.

Венчурний фонд є лише партнером венчурної компанії, але використання його зв'язків, досвіду, репутації може значно сприяти конкурентоспроможності виробника на внутрішньому і зовнішньому ринках. При цьому венчурний «капіталіст», як правило, не вдається в деталі наукової ідеї, що розробляється. Ризикуючи своїм капіталом, вкладаючи його в незнайому фірму, венчурний інвестор розраховує на високий прибуток від реалізації акцій, ціна яких для успішних високотехнологічних компаній може збільшитися за 5–7 років у рази, і цим самим компенсує втрати інвестора від збиткових бізнес-проектів.

Головними стратегіями, які використовують венчурні капіталісти в процесі інвестування коштів у інноваційні підприємства, можна виділити такі:

1. Створення стратегічних альянсів з іноземними підприємствами.
2. Створення спільних інвестицій з місцевими інвесторами закордон.
3. Поглинання інноваційних підприємств у власній країні.
4. Створення партнерств за кордоном.
5. Інвестування у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи у своїй країні з перенесенням виробництва за кордон.
6. Інвестування в іноземні підприємства із виконанням певних операцій за її межами, аутсорсинг.

Відмінними характеристиками венчурного фінансування від інших видів інвестування можна вважати:

- принцип «схваленого ризику». Це означає, що вкладники капіталу заздалегідь погоджуються з можливістю втрати коштів при невдачі фінансованого підприємства в обмін на високу норму прибутку в разі її успіху;
- довгострокове інвестування капіталу, при якому вкладникові доводиться чекати в середньому 3-5 років, щоб переконатися в перспективності проекту, і від 5 до 10 років, щоб отримати прибуток на вкладений капітал;
- венчурний підприємець на відміну від стратегічного партнера рідко прагне захопити контрольний пакет акцій компанії. Однією з причин цього є бажання

ризикувати меншими ресурсами, уникнувши при цьому покладання на себе керівництва бізнесом. Також можна відзначити мотиваційний фактор, бо у власників компанії повинна залишатися зацікавленість у розвитку діяльності;

- високий рівень особистої зацікавленості інвесторів в успіху нового підприємства. Це впливає як з високу ризикованість проекту, так і зі статусу співвласника. Тому ризикові інвестори часто не обмежуються наданням коштів, а надають різні консультаційні, управлінські та інші послуги стартапам.

Порівняно з банківським кредитуванням, для отримання венчурних інвестицій не потрібно оформляти заставу, а у разі невдачі проекту у підприємства немає зобов'язання сплати процентів. Венчурний інвестор постійно зберігає право власності на інвестиції і доходи венчурного фонду, що підвищує захищеність його вкладу і знижує ризики колективного інвестування. Перевагами венчурного фінансування є гнучкі форми інвестування коштів і розподілу прибутку, можливість кваліфікованого відбору проекту та проведення його технічної, економічної та юридичної експертизи професійним менеджментом управляючої компанії.

Венчурному капіталу притаманні переваги і недоліки, що проявляються й у макроекономічному аспекті. Венчурний капітал вкладається в проекти, в які важко залучити інші джерела інвестицій; дозволяє працювати в країнах з високим інвестиційним ризиком; тяжіє до інноваційних інвестицій. Завдяки цьому венчурний капітал позитивно впливає на такі фактори, як: переорієнтація індустріального розвитку економіки на інноваційний; стимулювання крупних корпорацій до впровадження інновацій; активний розвиток фондового ринку; призупинення витоку висококваліфікованих кадрів за кордон та ін. [3].

Разом з тим у венчурного фінансування існують і недоліки, основні такі:

- процес отримання фінансування достатньо довгий і складний;
- інвестор майже завжди контролює процес прийняття рішень;
- у владі інвестора здійснювати кадрові перестановки;

- можливі ситуації недоотримання інвестицій.

Усе це слід враховувати при пошуку і виборі інвесторів.

Не зважаючи на недоліки венчурного капіталу, його переваги значно вагоміші, що зумовлює активне використання цього фінансового інструменту для інвестування корпоративного сектору, зокрема в інноваційні проекти.

Список використаних джерел:

1. Дудчик О.Ю. Безпалова Д.І., Довгопола А.Д. Венчурне інвестування в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 6 (11) 2017. С. 287. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Dudchik-O.YU.-Bezpalova-D.I.-Dovgopola-A.D..pdf> (дата звернення 15.11.2021)

2. Клименко В. В. Венчурне фінансування інноваційного розвитку: світовий досвід і Україна. *Інститут міжнародних відносин НАУ* С. 39-40. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/2875/2864> (дата звернення 15.11.2021).

3. Петрук О. М., Мошенський С. З. Теорія та практика венчурного фінансування: монографія. Житомир: Рута, 2008. С. 78.

УДК 004.75:338.22

Прохорова О.О.,

студентка групи ФК-203,

Науковий керівник: Іващенко А. І.,

д.е.н., професор кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БЛОКЧЕЙН У БІЗНЕСІ

Застосування блокчейн у бізнесі є доцільним для організацій, які здійснюють транзакції один з одним. Завдяки блокчейн (технології розподіленої книги)